

De imperatief van Efeze 6

In dit spanningsveld wijst de apostel Paulus ons in Efeze 6:4 een uitnemender weg dan die van de zelfontwikkeling en zelfopvoeding van de leerling in een open samenleving: "En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren." Dit woord maakt deel uit van een gedeelte, waarin én de kinderen én de ouders worden vermaand. Waarom handelt de apostel Paulus op deze wijze? Ouders en kinderen leven beiden als voor Gods aangezicht. Opvoeders en jeugdigen zijn beiden verantwoording schuldig aan de Heere. Wij staan hier bij het h art van het bijbelse mens- en kindbeeld. De verhouding tot God is het werkelijke centrum van het menselijk bestaan. Ouders en kinderen worden geroepen om tot Gods eer te leven.

"Gij kinderen, zijt uw ouders gehoorzaam in den Heere; want dat is recht." Elk kind heeft die vermaning nodig. Wij en onze kinderen hebben een door de zonde verdorven natuur en zijn tot ongehoorzaamheid geneigd. Het gezag van de ouders is hen echter van Godswege verleend en wordt gedragen door het vierde gebod. De opdracht om de opvoeders te gehoorzamen in de vreze des Heeren houdt een volstreekte afwijzing in van elke pedagogische stroming, die de zelfontwikkeling van het kind en de zelfregulatie in volstreekte vrijheid predikt. Vervolgens geeft de apostel aan *hoe* de gezagsoefening van ouders en opvoeders behoort te zijn: "Gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn..." Voor autoritair of machtswellustig handelen is in de christelijke opvoeding geen plaats. Opvoeders zijn gevallen mensen, die in hun opvoeding dikwijls struikelen. Ook zij kunnen niet zonder vermaningen. Bijbelse gezagsoefening kenmerkt zich immers door normering vanuit het Woord des Heeren, wordt gedragen door liefde en vriendelijkheid en mag geen verwijdering of verbittering bewerken door tirannieke uitingen. Wij, zondige opvoeders, hebben altijd weer dat bijbelse vermaan nodig, opdat we  n de kruisiging van onze vleeselijke neigingen  n wijsheid en liefde bij de Heere zouden begeren. Dan komt Paulus van het negatieve tot het positieve: "Maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren." In deze kerntekst over opvoeding en onderwijs vat de apostel, geleid door de Geest van Christus, nog eenmaal alle oudtestamentische aanwijzingen voor opvoeding en onderwijs samen. De gebiedende wijs is van bijzonder belang. De gerichtheid van ons pedagogisch bezig zijn wordt niet aan  ns inzicht overgelaten. Er is sprake van een bijbels imperatief, die ons ook in het onderwijs voortdurend voor ogen behoort te staan.

Het woord "lering" kan ook worden weergegeven met tuchtiging of discipline. Hierbij gaat het allereerst om het h ndelen van de opvoeder ten aanzien van het kind, om het *daadwerkelijke leiding geven* door middel van het goede voorbeeld, regels, voorschriften, beloningen en indien nodig bestraffingen. Bij "vermaning" gaat het om het geven van *onderwijs door middel van het woord*. De Schrift beklemtoont hier vooral het spr ken van de opvoeder tot het kind ter aansporing, bemoediging of waarschuwing. Het wordt geroepen tot wedergeboorte, bekering en geloof. Het wordt geroepen om door de genade van Christus het gehele leven in te richten naar het Woord van God, om het te besteden in Zijn dienst en tot heil van de naaste. Het wordt geroepen om de aarde te bebouwen en te onderwerpen als een pelgrim die hier een wachtpost heeft betrokken, maar die op doorreis is naar een beter vaderland.

Uit: Golverdingen, M. (2003). *Inspirerend onderwijs*. Heerenveen: Uitgeverij Groen.